

GOJAZNOST I NON-HDL HOLESTEROL

Gordana Grujić Ilić¹, Ljiljana Pejčić², Dragana Arandjelović³.

Dom Zdravlja Niš¹,

Dečija Klinika Niš²,

Dom Zdravlja "Dr Simo Milošević Beograd"³

UVOD: Gojaznost je jedan od značajnih faktora rizika u razvoju ateroskleroze, najčešći metabolički poremećaj koji je Svetska zdravstvena organizacija (SZO) 1997 godine uvrstila u oboljenje epidemijskog karaktera. Jedan od faktora rizika je i povećani non-HDL holesterol koji je važan faktor rizika za ishemijsku bolest srca.

CILJ: je određivanje non-HDL holesterola u gojazne i normalno uhranjene dece, kao jednog od faktora rizika u razvoju ateroskleroza s ukazivanjem i na druge faktore rizike u gojazne dece

MATERIJALI I METODI RADA: Ispitano je 1296 dece uzrasta 2-20 godina, koji su dolazili na pregled u Kardiološko savetovalište Doma zdravlja.

Pored merenja telesne mase (TM/kg) i telesne visine (TV/m) računat je indeks telesne mase ($ITM=TM/TV^2$)(kg/m²). Kao gojazna deca (G) smatrana su ona sa ITM iznad 85-og percentila (G: ITM>85), a normalno uhranjena (NU) između petnaestog i osamdeset petog percentila (NU: P15<ITM<P85). Za procenu vrednosti ITM u percentilima korišćeni su NHANES I standardi (Am J Clin Nutr. 1991; 53:839-46). Određivane su koncentracije ukupnog holesterola (TC), holesterol lipoproteina velike gustine (HDL), triglicerida (tg) i računate su vrednosti non-HDL holesterola (TC - HDL-C). Dobijeni podaci su statistički obradjeni. Za parametre su određivane: srednja vrednost (X), standardna devijacija (SD), Pearson-ov koeficijent korelacije (r) i Studentov (t) test.

REZULTATI: Od 1295 dece, 266 (20.54%) je bilo gojazno, 883(68.19%) normalno ishranjeno, a 146 (11.27%) dece je bilo pothranjeno.

Vrednosti ukupnog holesteola i non-HDL holesterola su značajno veće u grupi gojazne dece (4.63mmol/l; 3.28mmol/l) nego u grupi dece koja su normalno uhranjena (4.37mmol/l; 2.96mmol/l)(p<0.001). U gojazne dece 24.06% dece ima vrednosti ukupnog holesterola koje su veće od 5.17mmol/l, a 13.02% normalno uhranjene dece. Vrednosti HDL

holesterola su značajno veće u dece koja su normalno uhranjena (1.41mmol/l) nego u grupi gojazne dece (1.35mmol/l) ($p < 0.05$)

U odnosu na pol i gojazni dečaci i gojazne devojčice imale su značajno veće vrednosti ukupnog holesterola i non-HDL holesterola nego deca koja su normalno ishranjena. 69 dece (5.32%) ima vrednosti triglicerida koje su svrstane u grupu blago povećanih vrednosti (> 1.70 mmol/l). I u toj grupi dece vrednosti ukupnog holesterola i non-HDL holesterola su značano veće nego u grupu dece sa vrednostima Tg manjih od 1.70mmol/l.

ZAKLJUČAK: Sve to ukazuje na značaj ranog otkrivanja gojazne dece, što se postiže merenjem težine dece i izračunavanjem indeksa telesne mase u okviru sistematskih pregleda dece. Važno je i određivanje vrednosti lipoproteina u serumu, posebno non-HDL holesterola, da bi se sprovele mere prevencije i lečenja, korekcijom ishrane i fizičke aktivnosti, u cilju sprečavanja prevremenog razvoja ateroskleroze.